

Telefon št. 30-40

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upraviništvo v Ljubljani, št. Peterska vojašnica. Telefon številka 30-40.

Po spremembah

Nova uredba nam končno vendar prinaša nekoliko sprememb invalidskega zakona. Naše združenje se je borilo za večje pravice in vsak od nas je tudi več pričakoval.

Dobili pa smo le malenkostne spremembe, veliko neobhodno potrebnega pa se je prezrlo. Ako premostrimo uredbo, vidimo, da so njene določbe kolikor mogoče stisnjene.

Z malimi sredstvi hoče dati sicer čim večim nezaščitenim pravice, zato pa so iste zelo stisnjene, okrnjene in neznatne. V danih razmerah se je gledalo na možnost in sredstva, da se vendar nekaj nudi, kar pa ne bo preobremenjevalo državnih izdatkov.

To se vidi n. pr. iz sledečih slučajev:

Invalidnina po davčnem cenusu med 120 Din do 170 Din je določena le procentualna in ne cela tako, da bodo dotični dobivali le en del invalidnine po skali v invalidskem zakonu iz leta 1929.

Invalidom-bolnikom je priznana invalidnina le takim, ki so imeli že do leta 1923 in imajo še sedaj najmanj 80 odstotkov nesposobnosti, drugim pa ne. Seveda, ker je takih invalidov-bolnikov najmanj.

Nadpregled je dovoljen sedaj vsem priznanim vojnim invalidom, toda v poštev se jemlje za povišanje invalidnine le slučaj, ako dobe pri nadpregledu najmanj 70 odstotkov, drugače se pa zvišanje procentov nič ne vpoštevata.

Iz tega se vidi, kako so vse nove pravice nekako stisnjene in polovičarske.

Invalidski zakon torej še vedno ni tako popravljen, kakor zahtevajo najnujnejše stvarne potrebe. Naši socialni zakonodavci morajo še vedno gledati na to, da ga bodo potrebam ustrezajoče novelirali.

Najprvo hočemo navesti nekaj zelo perečih nedostatkov, ki so bili pri spremembah popolnoma prezrti.

Mnogo vojnih žrtev je še vedno popolnoma neupravičeno in na zelo nesocialen način ostalo popolnoma nezaščitenih.

Mi ne moremo smatrati za pravično, da se invalidu radi malenkostne sodne kazni, posegajoč na vse kazni nazaj, odkar je bil ranjen, odvzame popolnoma vse pravice. Kako se more odvzeti invalidu za vojno poškodbo, katere ni sam kriv, ker se je žrtvoval za domovino, za neko skupnost, pravico do brezplačnega zdravljenja in ortopediranja? Kako naj si tak pomaga ako nima nobenih sredstev, kako naj dela in živi? Zdravljenje nudijo v vojskah še sovražnikom.

Ali je to pravično, da se starim siromašnim delanezmožnim roditeljem, ki so izgubili v vojski sinove hranilce, ne priznava podpore, ako imajo le še kakega živečega polnoletnega sina, pa čeprav je isti oženjen, ne more zanj skrbeti, ali pa je celo neznan kje odsoten? Pred spremembami se je celo obljubovalo, da se bo to popravilo, kakor je že bilo po prejšnjih zakonih, toda na žalost ni nič. Ne moremo pojmovati, kako se more odvzeti vse pravice onim vojnim žrtvam, ki se izselijo iz države s trebuhom za kruhom, pa se v dveh letih ne povrnejo v domovino. Ako se jim v inozemstvu ne daje zaščite, jo morajo dobiti vsaj doma kakor vsi drugi državljani.

Invalide z 20 odstotki nesposobnosti se je leta 1929 kar enostavno reduciralo brez vsake možnosti nadaljnjih pritožb ali dokazovanj.

Mnogim se je stanje precej poslabšalo in izkazalo se je pri nekaterih, ki se jim je posrečilo priti k ponovnemu pregledu, da so dobili veliko več procentov. Toda ne, ako si reducirani, ostaneš reducirani neglede na tvoje zdravje, zato niti na pregled nimaš pravice. Ali je to pravično?

Vojaške invalide izpred vojne se je tudi enostavno reduciralo rekoč, da bodo zaščiteni po drugih zakonih. Toda drugi kasnejši zakoni so jih čisto izpustili in pustili popolnoma nezaščiteni.

Zadružni davek je ostal še vedno taka zmes, da je nihče ne razume. Za preceitev siromašnosti po invalidskem zakonu se jemlje še vedno ali čas onesposobljenja ali pa sedanji čas. Tako pa pride, da invalid ni siromašen če popolnoma tuj posestnik nekdanjega očetovega posestva plačuje preveč davka. Edino pravično in logično pa je, da pride za invalida v poštev edino nanj spadajoči del zadružnega davka, ako je od zadruge kaj imel.

Še več bi bilo naštetih takih slučajev, ki povzročajo še vedno veliko krivico v invalidskem vprašanju.

Tudi sistem invalidskih sodišč, ki niti po 6 letih niso mogla rešiti invalidskih aktov, je treba spremeniti. Invalidski predmeti naj se dajo nazaj sreskim sodiščem, ki mnogo hitreje poslujejo in kar je tudi mnogo cenejše.

Pravica ponovnega sojenja se mora dati tudi vojnim žrtvam neomejeno, ne pa tako kot sedaj samo enkrat.

Kopališko zdravljenje vojnih invalidov v letu 1936

Po razpisu ministrstva za soc. politiko in narodno zdravje od dne 30. aprila 1936, št. br. 26779 se bo tudi letos vršilo kopališko zdravljenje vojnih invalidov po načinu, ki je veljal že v prejšnjih letih.

Pravico do brezplačnega kopališkega zdravljenja imajo samo osebni vojni invalidi, do vključno čina narednika in sicer:

1. vsi vojni invalidi za vse rane in poškodbe, zaradi katerih so bili priznani za vojne invalide kakor tudi za poznejše komplikacije, ki bi se pojavile kot njih posledice.

2. Vojni invalidi I., II., III., IV., V. in VI. skupine tudi za one bolezni, ki so jih dobili tekom življenja.

V tem primeru se razume seveda samo one bolezni, za katerih zdravljenje so termalne kopeli koristne.

Vojni invalidi, ki hočejo izkoristiti to ugodnost, morajo pristojni politični upravi (sreskemu načelstvu ali sreski izpostavi odnosno mestnemu poglavarstvu) predložiti nekolokovano prošnjo ter prošnji priključiti naslednje priloge:

a) overjen prepis rešenja višj. invalidskega sodišča, da jim je prisojena invalidnina po invalidskem zakonu od dne 4. julija 1929. Če tega rešenja še nimajo, morajo predložiti potrdilo Dravske finančne direkcije, da niso reducirani in še prejemajo invalidnino;

b) vojni invalidi, ki ne prejemajo invalidnine zaradi previsokih davkov (§ 99. invalid. zakona), morajo predložiti potrdilo finančne direkcije, da jim je invalidnina ustavljena samo radi previsokih davkov;

c) vojni invalidi, ki niso prevedeni po odredbah novega invalidskega zakona, toda imajo pravico do brezplač-

Vse to pokaže, da vprašanje vojnih žrtev še ni pravično rešeno in da je to še vedno odprto vprašanje, ki se mora naknadno rešiti.

Sedaj pa še o tem, koliko bodo sedanje spremembe koristile našim vojnim žrtvam?

Precej je takih, da so izgubili invalidnino vsled tega ker plačujejo preveč davka.

Ker je v naši banovini posebno med invalidi večina revnih malih kmetov, bo tudi dosti takih, katerih davčni cenus znaša med 120 Din in 170 Din in jih bo vendarle dosti dobilo nazaj invalidnine čeprav ne cele. Ker je kmetom pravzaprav edini del invalidske zaščite kar jo invalidski zakon nudi, invalidnina, bo s tem dostim ustrezno. Na druge oblike zaščite na pr. službe, trafike, koncesije, vožnjo itd., kmet malo reflektira in se jih ne poslužuje. Vendar pa imamo zopet druge invalidske stanove, ki so pa bolj odvisni od te vrste zaščite, kakor od invalidnine.

Zato bi moral invalidski zakon gledati na to, da prinese res nekaj konkretnega, da dovede vojne žrtve do nekega položaja v življenju. To kar je sedaj, se prezira in ne izvaja in je tudi vse polovičarsko.

Imamo torej še težke probleme, ki jih mora invalidski zakon rešiti. Zato pa pravimo, da je nova uredba o spremembah še vedno precej nezadostna in da še zdaleka ni pravično rešila vprašanja vojnih žrtev.

Ta rešitev naj bo le začasna, v bodoče pa moramo gledati, da nujno zopet pristopimo k nadaljnjemu reševanju našega vprašanja.

Najvišja zahvala Oblastnemu občnemu zboru

Predsednik Oblastnega odbora tov. Matko Štefe je prejel od predstojništva mestne policije v Mariboru sledeči dopis z dne 7. maja 1936 D-št. 126/7:

Po Najvišjem nalogu, ki mi je priobčen iz dvorne pisarne preko ministrstva notranjih poslov dne 3. t. m. pod kab. br. 142, čast mi je izraziti Vam zahvalo za rodoljubne in patrijotične izraze vdanosti in vernosti, ki ste jih poslali Njegovemu Veličanstvu Kralju in Kraljevskemu Domu iz svojega rednega občnega zbora dne 26. m. m.

Predstojnik mestne policije:

Dr. Trstenjak I. r.

Zahvale mariborskemu krajevemu občnemu zboru

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je prejel potom predstojništva mestne policije v Mariboru z dne 27. III. 1936 št. 126/2—36 sledeči dopis:

Po Najvišjem nalogu, ki mi je priobčen iz dvorne pisarne preko ministrstva notranjih poslov z dne 24. t. m. pod K br 108, čast mi je izraziti Vam zahvalo za rodoljubne pozdrave in patrijotične izraze vdanosti in vernosti, ki ste jih poslali s svoje redne letne skupščine dne 15. marca 1936 Njegovemu Veličanstvu Kralju in Kraljevskemu Domu.

Predstojnik mestne policije:

dr. Trstenjak.

Šef kabineta predsednika ministrskega sveta v Beogradu z dne 21. III. 1936 je poslal gospodu Franjo Geču, kapetanu v penziji in predsedniku Udruženja vojnih invalidov v Mariboru sledeči dopis:

Gospod predsednik!

Po nalogu predsednika ministrskega sveta g. dr. M. Stojadinovića, čast mi je zahvaliti se vam za telegrafski pozdrav, poslan g. predsedniku, iz skupščine od 15. III. 1936.

Izvolite sprejeti, gospod predsednik, zagotovilo mojega odličnega spoštovanja

šef kabineta: dr. Gašić.

nemudoma dostavi kraljevski bankski upravi, ki bo izdala ustrezno rešenje.

Vse prošnje po tem razpisu je smatrati za zelo nujne. (Glej § 97 invalidskega zakona.) Kopališko zdravljenje se bo namreč predvidno pričelo že začetkom meseca julija in končalo koncem meseca avgusta, zato se prekasno vloženi prošnji ne bi mogla obravnavati v letošnjem letu. Na nujnost je treba županstva še posebej opozoriti, kakor tudi na to, da je treba prednji razpis priobčiti prav vsem invalidom. Začetek zdravljenja se bo razen tega objavil še v dnevnikih.

Po pooblastilu bana načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje:

Dr. Mayer s. r.

Pojasnilo za prijave

Nova uredba o spremembah določa, da se morajo upravičenci, ki pridejo v poštev, prijaviti v 6 mesecih. Ker je uredba stopila v veljavo dne 1. aprila 1936, poteče rok za prijave dne 30. septembra 1936. Po tem dnevu prijave ne bodo več veljale.

Organizacije naj opozore vojne žrtve v svojem okolišu na prijave, da ne bo zopet zamudnikov. Sicer pa je Kralj. banska uprava pozvala občine in župne urade za razglasitev.

Vsak, kdor se ima prijaviti, naj se zglaš pri svojem Krajevem odboru, ki ima navodila od Oblastnega odbora.

Oblastnemu odboru prihaja precej prijav. Prihajajo pa tudi direktno invalidskemu sodišču. Zapazili smo, da je veliko prijav nepopolnih, zlasti pa se napačno tolmači kdo pride sploh v poštev v smislu sprememb.

Prijavljajo se taki, ki do sedaj še sploh niso bili v Jugoslaviji nikoli priznani in zaščiteni. Kdor se ni do 17. maja 1923 (dve leti po demobilizaciji srbske vojske) prvič prijavil, je sploh izključeno, da bi bil sedaj priznan. Za to je brez pomena se takim prijavljati.

Kdor je po invalidskem zakonu iz leta 1925 zamudil prijavo, tudi ne pride sedaj v poštev, ker spremembe vpoštevajo le take, ki so bili po inv. zakonu iz leta 1925 priznani, pa so prijave le po inv. zakonu iz leta 1929 (to je po sedaj veljavnem zakonu) zamudili.

Prijavljajo se tudi 20% invalidi ali pa celo taki, ki so bili enkrat že ocenjeni sploh brez procentov, misleč, da bodo sedaj dosegli ponovni pregled. Ponovni pregled se dovoljuje samo po inv. zakonu iz leta 1929 zaščitenim invalidom, 20% invalidi, še bolj pa taki sploh brez procentov pa niso več invalidi, ker jih je ta invalidski zakon sploh črtal in nimajo nobene zaščite ter možnosti ponovnega sojenja več.

Po tem zakonu se invalidnost izpod 30% sploh ne priznava. Zato se invalidom z manj ko 20% sploh ni treba prijavljati, ker je brez pomena.

Dalje se prijavljajo bolniki, ki niso bili že leta 1923 najmanj 80% invalidi. Tudi taki ne morejo nič noseči.

Prijavlja se stariše padlih, ki imajo še živeče druge polnoletne sinove. Nova uredba ni glede takih starišev nič spremenila, zato take prijave nimajo smisla tudi če so živeči sinovi odsotni, čeprav v Ameriki, ali pa če so oženjeni in imajo svoje družine.

Takim, ki imajo kazni v smislu § 42 inv. zakona, in vdovam z nezakonskimi otroci, se tudi nima smisla javljati, ker ne morejo nič doseči.

Vdovam, katerih možje so umrli doma, pa niso bili spoznani najmanj za 50% invalide, se ravnotako nima smisla javljati.

Treba pa je še razločevati prijave od pritožb ali ponovnih sojenj.

Recimo, da je nekemu storjena krivica vsled napačnega rešenja invalidskega sodišča radi davka, zadruga, pregledne komisije itd. Nova uredba pa ne prinaša glede njegovega slučaja nobenih sprememb, da bi se mogel prijaviti (n. pr. davek je še vedno nad 170 Din, prvotni podatki so bili napačni, našli so se novi dokazi, priče itd.).

Za take slučaje so spremembe prinesle možnost, da minister socialne politike neglede na rok vpelje ponovno sojenje. Za to je treba staviti ne zgolj prijavo, temveč predlog za ponovno sojenje, ki ga je treba z vsemi novimi dokazi opremiti.

Ker toraj prijave v dostih slučajih niso popolne, naj se vsi obračajo na invalidske krajevne organizacije, iste pa v vseh količkah dvomljivih slučajih, še bolje pa sploh v vseh slučajih preko Oblastnega odbora.

da zakon prvenstva več ne drži, ali pa se skrivajo pod različnimi humanitarnimi imeni, samo da bi na ta način potlačili invalidske pravice. Tako se je že parkrat dogodilo, da so nekateri prišli do koncesij, ker je oblast popolnoma prezrla invalide, čeprav invalidski zakon, obrtni zakon in pravilnik o zaposlovanju invalidov strogo predpisujejo postopanje pri oddaji teh koncesij v zaščito vojnih žrtev. Za to zahtevamo, da se bo v bodoče točno tako vršilo kot zahtevajo predpisi.

Invalidski zakon daje take koncesije vojnim žrtvam, ki pač po svojem pomenu spadajo v te namene, za to pa izrecno omenja trafike, kantine, kioske, kino itd., ki imajo značaj splošne koristi ne pa kakor navadne obrtne koncesije posameznih obrtnikov. In da se mesto invalidov okoriščajo drugi, ki ni to njihov poklic, niti potreba, invalidom pa dajejo le betvico miloščine, če jo sploh hočejo, je zadosti žalostno. Kdor tega ne vidi in dopušča, da se morajo invalidi za to boriti in celo tožariti, nima socialnega smisla in čuta.

Tako se izigravajo zakonite določbe vojnih žrtev. Poleg tega, da se jim nič ne nudi v obliki preskrbe, se jih še pri tem odriva in onemogoča zamahiti usta sto in sto gladnih, razčapanih in zapuščenih. Rajši se gleda na par oseb in trgovskih družb.

Invalidske koncesije je treba dati invalidom in jih ne obleči v široko obleko in jim dati napis »pod istimi pogoji«. Zato je vse to iluzorno. To se je zgodilo na primer s podelitvijo zemlje, katero so invalidi po desetih letih de-

la, naposled morali fakultativno odkupiti. Isto se je zgodilo s kinematografi, kantinami, trafikami, kakor smo že zgoraj navedli. Nič drugače ni s kioski v zdraviliščih in letoviščih, ki so po večini v židovskih rokah in z raznimi drugimi koncesijami, a vojne žrtve si brišejo in ližejo roke, ker drugega nimajo.

Te koncesije so pa v resnici edina in najprimernejša sredstva za rešitev invalidskega vprašanja enkrat za vselej. V velikih mestih, kakor je Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Maribor, Skopje, še invalidu, snažilcu čevljev, ni mogoče, da bi dobil dobro mesto, med tem ko ga zdravi dobe mnogo lažje. To je znamenje bolnega časa in posurovelih pojmov, ko nove generacije mislijo, da se nacionalni problemi lahko rešujejo z novim rodoljubjem in novim patriotizmom, ki bi naj bil kulturn in pacifističen, ki pri vsem tem prokleta drago cenijo svoje življenje in svojo kožo.

Kako se bodo ti ljudje razočarali, kako bo ta glazura njihove kulture in pacifizma spokala, ko jih bo sirova stvarnost česnila po glavi. Da bo pri tem trpela največ država, tega se ne zavedajo, a nas kot prave, iskrene patriote to boli.

Eden od zelo važnih privilegijev, ki bi ga morale vojne žrtve uživati, to je znižana voznja po železnicah in ladjah. O tem privilegiju govori § 30 invalidskega zakona. Mi vsi pa smo videli in preizkusili, kako izgleda v praksi ta privilegij.

(Po »Ratnem Invalidu«.)

Privilegiji in koncesije

Privilegiji in koncesije.

Rešiti invalidski problem samo z denarjem, je nemogoča reč. Ker se še pač ne da pomagati invalidu tako, da bi lahko vsaj za silo živel, ne vdovi, da bi z otroci ne gladovala, ne vojni siroti, da bi ne bila v največjem pomanjkanju in brez službe, tedaj je pač potrebno najti možnosti, da se jih zaposli, bodisi z uradniškimi mesti, bodisi, da se jim da zemlja, bodisi, da se jim dajo koncesije.

Največja je napaka § 27. Invalid. zakona, ki govori o raznih privilegijih in koncesijah, ki bi jih naj bile deležne vojne žrtve,

kakor: Male prodajalnice tobaka, cigaretnega papirja in vžigalic. V teh slučajih mora odstopiti monopolska uprava sporazumno z ministrstvom za socialno politiko in narodno zdravje najmanj 50% teh prodajalnic omenjenim osebam. Prav tako se morajo podeljevati vsa ostala dopustila (privilegiji), ki jih dajejo država in občine, kakor na pr. za bioskope, restavracije, kantine, kioske, prodajanje in razpečevanje inozemskih novin in ilustracij itd. v prvi vrsti invalidom.

Vsa predvidena dovolila in koncesije, ki so po § 27 Invalidskega zakona bile zabeležene, so praktično ostale le mrtva beseda na papirju. In če bi analizirali koncesijo za koncesijo, bi prišli do takih negativnih rezultatov, in slučajev, da so bile takorekoč vse koncesije, označene v § 27 v resnici izigrane in smešne za vojne žrtve. V Ljubljani so zadeva nenavadnega brskiranja invalidske revščine od kapitalistov. Tako tudi drugod.

Merodajnim krogom se je pač zdelo bolj važno dati zdravim ljudem kapitalistom take koncesije, maloprodaje tobaka itd., a po manjših krajih in trgih zopet drugim osebam, samo ne vojnim žrtvam. Ali, če so že vojne žrtve dobile, so zraven, v njih bližini kapitalisti odprli in dobili svoje trafike.

Vojna žrtev pa je že tako obubožala in vsled take konkurence zgubila to malo, kar je imela.

Take koncesije so se izigravale na vsemogoče načine. Niti po 100 m razdalje niso take konkurenčne trgovske trafike od trafik vojnih žrtev. Znižani so odstotki do takšne nižine, da je nemogoče zaslužiti celo za samo režijo, a kaj šele za najskromnejše življenje.

Ni noben čudež, če se invalidske trafike počasi morajo zapirati in se jih lahko že takorekoč prešteje na

prstih, ki so še last vojnih žrtev. Dobrodoče trafike so v rokah bogatih trgovcev za njihovo reklamo in priboljšek vojne žrtve, ki bi morale res od njih živeti in bi bilo s tem pomagano le državi, pa imajo male zakotne trafike, ako jih sploh niso bile primorane opustiti.

Enako, ali še slabše je z vojaškimi kantinami. Vojne žrtve bi z vojaškimi kantinami bile preskrbljene, ali kaj, ko pa je želja po dobičku pri kapitalistih vse, vojni invalid pa nič. Z ministrskim razglasom od 1921. leta je bilo na zelo spreten in praktičen način to vprašanje kantin rešeno v korist vojnim žrtvam. In to vse do leta 1933, ko je bil ta razglas zamenjan z ministrsko odredbo, ki odreja javne licitacije. Za invalide je odrejena prva licitacija, navadno pa ni nikdar pravilna in ne obvelja samo zato, da je potem lahko odrejena druga licitacija, ki se je udeležijo tudi drugi zdravi in bogati ljudje. In, seveda, potem težko invalid dobi kantino. Zdej je že kar po navadi, da prva licitacija nikoli ne uspe in da mora biti še druga licitacija, kjer invalidom, kakor že rečeno, konkurirajo zdravi nezaščiteni ljudje, kapitalisti, ki dobe kantine v svojo eksploatacijo. Invalid, ti pa gladij ali umri.

Ministrstvo prometa je spremenilo oddajanje svojih restavracij na železniških postajah. Ne daje jih več z licitacijo, temveč jim določa najemnino in jih, po svoji uvidevnosti, daje privatnim osebam, nikakor pa ne vojnim žrtvam, kajti invalidi niso kapitalisti. Tako se dela to, ne v korist vojnih žrtev, kakor govore odredbe § 27 invalidskega zakona, temveč v korist nezaščitenih in neupravičenih.

S kinokoncesijami je ravno tako. Ker morajo po določbah služiti samo občekoristnim namenom, jih je zakon pač določil prvenstveno vojnim invalidom, kajti kako bi mogle služiti bolj koristnim namenom. Ker pa vojne žrtve nimajo denarja, mora oblast pač gledati, da dobe v obliki kake miloščine od kapitalistov odškodnino za odstopljene kinokoncesije. Ko so prejeli tako nepoklicanci koncesije v svoje roke so podpisali celo pogodbe za odškodnino vojnim žrtvam kasneje, ko so namesto vojnih žrtev zaslužili pri svojih mastnih podjetjih, so pa začeli odklanjati pogodbe češ, da več ne drže. Tako so prišli do kinokoncesij, vojne žrtve pa morajo iskati svoje pravice v obliki miloščine pred oblastmi, ko bi lahko že davno mesto njih izkoristile svoje koncesije. Potem pa še pravijo,

Poboljšanje invalid. zakona na čehoslovaškem

Namera, da se črta invalidnina vsem vojnim invalidom, ki so do 40% dela nezmožni, kar bi okrutno zadelo tisoče vojnih žrtev, se je ponesrečila. Ko je prevzel ministrstvo socialne politike dr. Čeh, je ta načrt redukcije prepeljal. Še več, dosegel je, da se Invalidski zakon celo nekoliko izboljša. Dr. Čeh je celo dosegel, da se invalidnina težkim invalidom podvoji, in tudi položaj vojnih vdov se izboljša. Za vojne sirote pa se določi rok za prijave, da se jim zopet dá črtana renta. Posrečilo se je vojnim invalidom tudi prodreti z zahtevo, da se novelira (dopolni) § 29 Invalidskega zakona, ki določa, da se poviša invalidnina, če se stanje vojnega invalida zdravstveno poslabša. Zdej ta § zakona določa, da

se to lahko poviša, če se poslabša zdravstveno stanje vojne žrtve v dobi najdalje 10 let. Dejstvo pa je, da se zdravje vojne žrtve radi vojnih poškodb poslabšuje v poznejših letih in so tako vojne žrtve prepuščene tako rekoč samim sebi. Finančni minister je sicer ta predlog zavrgel, a pri proračunski in budžetni seji so po dolgi debati pod vodstvom poslanca in ministra Čeha ter njegovih tovarišev iz socialdemokratskega kluba, dr. Meissnerjem in ing. Nečasom, prodrli. In tako je ministrski svet čehoslovaške vlade na svoji zadnji seji ta predlog vojnih žrtev osvojil.

Nas veseli ta uspeh čehoslovaških vojnih invalidov in uvidevnost odločujočih faktorjev,

Iz invalidske kronike

Odkar je prenehala vojna, so nastale težave in tarnanje invalidov. Kolikor je že bilo invalidskih zakonov, toliko je bilo tudi želja po izboljšanju. Res je, da se je invalidski zakon že večkrat popravljal ali vedno v taki obliki, da je več škodoval nego koristil. Večkrat pa slišim prav veličastne slavospeve, kakšna nebesa imajo naši tovariši po sosednjih državah. Koliko je resnice na tem, sem zvedel iz nekega članka, ki piše o nekem našem tovarišu, ki je v vojni branil svojo domovino Francijo. Ta mož je odšel zdrav na vojno, to se razume. Ubogi borec je v hudi zimi l. 1914 ozebel na obeh nogah tako, da so mu jih morali pozneje amputirati. Od takrat pa do l. 1936 se je ta človek potegoval za svoje pravice, kajti invalidski zakon ga ni priznal za invalida. Vzrok je bil prav tak kakor jih je pri nas nešteto. Dokazi? Priče. Za to pa je bil naš tovariš v zadregi. Vse se le toliko, da ni imel nikakih prič.

Končno je pa tamkajšnje udruženje po daljših borbah kakor pa je trajala vojna, uspelo, da je mož dobil rešitev, s katero je bil priznan 100% vojnim invalidom. Poleg vsega tega pa še, da mu je bila za ves čas nazaj nakazana pokojnina. Te sreče pa naš tovariš ni prenesel. Od veselja, ko je zvedel to novico, ga je zadela kap. Bil je na mestu mrtev. Očividno je bil po tolikih borbah in trpljenju tako duševno strit in uničen, da tudi veselja ni prenesel. Kaj sličnega o našem invalidu ne bomo slišali. Kajti, če bi se pri nas kaj sličnega zgodilo, bi mu to smrti ne povzročilo, ker Bog vé, kdaj bi prejel denar...

Našim sosedom onkraj Karavank so šle takoj po prevratu oblasti precej na roko. Dobili so posestva bivših Habsburžanov in to je moralo le nekaj koristiti invalidom, sicer bi jim tega sedaj ne bi vzeli in dali nazaj potomcem bivše vsemogočne cesarske hiše. Vidi se, da se invalide tudi drugod pozablja. Mi smo kakor staro železje, ki je nekaj močno držalo, sedaj pa ga je treba zamenjati.

Čitali smo tudi o Golniku, ki je danes res moderno zdravilišče v pomoč trpečemu človeštvu. Do tu bi bila stvar v redu. Pisec pa nadalje navaja, da se je Golnik razvil iz lastnih sredstev. Resnica je pa malo drugačna!

Za Golnik je dala prvi denar in sicer najbrže glavno, komisija za vračajoče se vojnike. Ta komisija je dobivala tudi takozvani Karlov novič, ki se je pobiral na fronti od vojakov. Ta denar se je od slovenskih polkov pošiljal v Ljubljano. Poleg tega je ta komisija zbrala precej denarja od privatnikov, kajti ljudje so bili tokrat še bolj radodarni. Tudi izkupiček od stvarne demobilizacije, to je od prodaje vojnega materijala je dobila ona. Padli vojaki so pustili v skladiščih tudi obleke v kovčegih, kar je bilo podarjeno invalidom in vračajočim se vojakom. Žalostno sliko so nudili vojaški kovčegi, ki so se nahajali v podstrežju šentpeterske vojašnice.

Z denarjem komisije vračajočih se vojnikov in stvarne demobilizacije se je potem kupilo dvoje posestev in sicer Sangrad pri Cerkljah, katerega je kranjski zdravnik dr. Globočnik že preje uredil za letovišče in pa graščina na Golniku od lastnika gostilni-

čarja na Primskovem Spreitzerja. Prvo je bilo namenjeno bolj zdravim invalidom, drugo pa za tuberkulozne. Iz Sangrada so invalidi kar peš prišli v Ljubljano (30 km), a na Golniku so ostali in bili prav zadovoljni. Prvotno je bilo zdravilišče samo v graščini, pozneje pa so preuredili še gospodarska poslopja v bolniške sobe. Prvi pacienti so bili invalidi, šele pozneje so začeli sprejemati tudi ostale paciente, ki so plačevali oskrbnino. Danes pa ima v resnici Golnik značaj svetovnega zdravilišča, ampak razvil se je ven-

Za mir in svobodo

Jugoslovenska sekcija ženske lige za mir in svobodo je podvzela akcijo za zbiranje podpisov zoper vojno. Grozovitosti svetovne vojne še niso pozabljene, niso prebolene, še več, posledice so še vedno strašne in boleče, a napetost med narodi se povečava in grozi novo klanje narodov. Zato je sklep centralne mednarodne ženske lige za mir in svobodo v Ženevi podvzel akcijo za ohranitev miru in zbiranje podpisov po vsem svetu za mir in proti vojni.

Na seji Siamaka, ki je bila 7., 8. in 9. aprila 1936 je bilo sklenjeno, da pristopi k tej akciji ženske lige za mir in svobodo tudi Siamak. In ker je Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot član Siamaka, to se tudi Udruženje pridružuje tej veliki akciji. Oblastni odbor Udruženja za Slovenijo je že z vsemi odborniki ta apel za mir in svobodo podpisal. Da, proč z vojno, mir hočemo!

Glas iz Ptuj

Pri nas imamo vojne invalide, vdove in sirote, ki imajo trafike. Ali med temi je večina težkih invalidov, ki so vsled trafik izgubili invalidnino po zakonu iz leta 1929 radi davčnega cenzusa, dasi jim njihov dohodek ne prinaša niti toliko dohodkov, kakor je omenjeno v členu 99 Invalidskega zakona od 1929, zadnji odstavek. Bomo videli, kako bo zdaj delovala sprememba zakona v teh točkah in se bomo še oglašili.

Trafike se naj podeljujejo izključno vojnim invalidom, vdovam in sirotam. To se pa zdaj ne izvaja. V Ptuj imamo očividni slučaj, da ima trafiko na novo podeljeno trgovce Kreff, ki ni od stare trafike oddaljena niti 100 metrov, temveč kakšnih 40 do 50 m. A invalid je ne dobi.

Pri banski upravi naj bi se uvedel posebni oddelek za točno izvedbo služb po

Reporter: Kako se godi siromaku,

ki mu je v vojni granata odtrgala desno nogo.

Skozi neki kraj na Slovenskem teče reka Sava. Preko reke Save je narejen most, da lahko ljudje hodijo z enega brega Save na drugi breg po svojih opravkih.

Ker pa se most ni sam naredil in je bilo treba šteti denar, da so ga naredili in ker denar tudi ne raste kar tako sam od sebe, treba tiste stroške za most in za njega vzdrževanje pobirati takozvano mostnino.

Taka mostnina se pobira. Seveda, pobirati jo mora zopet nekdo. In tisti, ki pobira mostnino, dobi ime mostninar.

Ker ni treba hoditi, temveč na mostu, oziroma v pripravljeni bajtici pri mostu sedeti in pobirati mostnino od tistih, ki gredo čez most, je vojni invalid v tistem kraju, ki mu je desna noga ostala na bojnih poljanah, zaprosil, da bi se mu dala služba mostninarja. Tako bi se mu pomagalo iz skrajne bede.

In je pisal na sresko načelstvo:

»Cenjeni gospodje! Brez desne noge sem. V vojni sem jo izgubil. Do tistega trenutka, ki mi je odtrgalo nogo, sem bil zdrav in krepak in mlad. Sposoben za vsako delo in zato sem bil tudi odpravljen na bojišče.

Zdaj sem pohabljen, siromak, nimam prav za prav, kam bi položil glavo, kaj bi dal v usta, da bi vsaj nekoliko okrepčal svoje telo.

Tu, v tej občini, kjer sem, je most čez Savo. Od tega mostu se pobira mostnina. Za mostninarja pa je popolnoma zdrav človek, četudi mostninarju ni treba drugega kakor sedeti in pobirati mostnino. Ta mostninar je pa

dar iz sredstev za invalide in vojake. Če gre kdo na pokopališče v Križah, bo tudi na grobeh našel napise, ki pričajo, da tam počivajo vojaki, ki so svoje zdravje pustili na bojnih poljanah in so prišli iskat slednjo tolažbo na Golnik, a so našli v precejšnjih množinah le smrt. Bil sem na pokopališču na Vernih duš dan. Tam so molili svoji pokojnih iz Prekmurja, Hrvaške in še od dalje.

To so bile priče ustanovitve Golnika. P. F.

invalidskem zakonu, t. j., da bi se vse prošnje invalidov držale strogo v evidenci in se kontroliralo, kako se je oddala ta ali ona služba, za katero je zaprosil tudi invalid.

Člen 42. in 43. Invalidskega zakona naj bi se omilil in glede pravic in zaščit iz trajnih izgub spremenil včasne. Vojna žrtve je že itak vražje kaznovana, zakaj bi še druge event. kazni za kakšno nepremišljenost morale biti v vsej strogosti baš za invalide?

Prekmurske pritožbe

Iz Beltincev. Davčne uprave v Beltincih in Murski Soboti predpisujejo agrarni davek invalidom in drugim vojnim žrtvam ter tako s tem še bolj množe bedo vojnih žrtv. Ogromna zemlja v teh krajih sploh ni last invalidov in vojnih žrtv, temveč jo imajo v zakupu. In od tega zakupa plačujejo itak zakupnino. Agrarni davek naj davčne oblasti iztirjavajo od tistih, katerih lastnina je zemlja in ki žive in se bogatijo od zakupa, ne da bi delali, a ne vojne žrtve, ki morajo jemati zemljo v zakup in ta zakup plačevati.

Tudi trafike se naj odvzamejo vsem, ki niso invalidi in dajo invalidom, vdovam in sirotam. Zakaj morajo baš ti, ki so največ in vse žrtvovali za Jugoslavijo največ trpeti, drugi pa, ki so zdravi in teh žrtv niso doprinesli, dobe še nagrade, kakor so trafike, itd.?

Invalidskim organizacijam naj se dovolijo njihove prireditve brez vsake takse, ker so te prireditve vse humanega značaja, za podpiranje najrevnejših vojnih žrtv.

Naj ne bo določba invalidskega zakona, da imajo vojne žrtve tudi v resnici prvenstvo pri oddaji služb, trafik, koncecij, kantin, itd., samo na papirju kot dosedaj, temveč se naj tudi izvršuje.

še poleg tega zaposlen v drugi službi in zasluži mesečno okrog 1000 Din. Ima tudi trafiko, ki tudi nekaj nese. Občina sama, kakor pravijo, mu plača na mesec 600 Din.

Vidite, cenjeni gospodje, ta mostninar ima kar dve, tri službe, je zdrav in mlad, jaz pa nobene.

Bodite tako dobri, cenjeni gospodje in me priporočajte, da mi občina podeli to službo mostninarja, ker mi bo tako zelo pomagano. To je dolžna celo po invalidskem zakonu po točki 26 iz leta 1929, ki govori, da se pri oddaji služb mora upoštevati in to v prvi vrsti vojne žrtve.

Jaz sem vojna žrtva, naj se torej naredi, kakor govori invalidski zakon.

Pripomnim še to, da nisem sedanjemu mostninarju nevoščljiv tega mesta in zaslužka, ki ga ima. Bog ne daj. Ali on ima itak lepo službo, in to celo dve, jaz pa nobene in ni po pravici, da ima nekateri vse, drugi pa nič.

Podpisal je to prošnjo in jo odposlal.

Sresko načelstvo je poslalo občini odločbo, da mora tega vojnega invalida namestiti za mostninarja na savskem mostu, ker je upravičen za to službo.

In občinski odbor je na svoji seji sklenil, da se sedanji mostninar razreši in nastavi vojni invalid.

Ni bil ta sklep občinskih odbornikov soglasen, ker je pač razumljivo, ni vsak občinski odbornik tiste občine za vojne žrtve, te nebodigatrebne skrbi, ali sklenil je z večino glasov. Ta sklep je bil sporočen sreskemu načelstvu, mostninarju in invalidu.

Ko je potekel rok, da bi moral invalid nastopiti službo, pa ni bilo nič. Ko je vprašal župana, mu je odgovoril, da res s to rečjo ne bo nič.

Invalid se je zopet oglašil pri sreskem načelstvu, sresko načelstvo je pozvalo občino, da naj ustreže prošnji vojnega invalida. In občinski odbor je zopet sklenil, da nastavi vojnega invalida.

Poročila iz občnih zborov

Ker naš list izhaja samo enkrat mesečno in ima vedno polno drugih važnih poročil, ne moremo obširneje poročati o poteku občnih zborov naših krajevnih organizacij. Vendar pa je le zanimivo in za naše članstvo tudi važno, da je informirano, kako delajo naše organizacije in kaj pravi tu in tam članstvo. Zato prinašamo poročila na kratko:

Murska Sobota. Vršil se je 8. marca t. l. Udeležba je bila številna. Predsednik tov. Banfi je obžaloval, da je predsednik odložil mesto tik pred spremembami invalidskega zakona. Tajnik tov. Duh pa se je najprvo spomnil umrlih, katere je zbor počastil, nato pa je prevzel vodstvo občnega zbora delegat tov. Tomc.

Tov. Duh je poročal, kakšne intervencije so bile napravljene, da bi zagrebško invalidsko sodišče vendar enkrat rešilo akte prekmurskih vojnih žrtv. Organizacija ima 328 članov. Podal je tudi obširno tajniško poročilo. Izvoljen je bil odbor in sicer tov. Banfi, Pavčič, Duh, Prelec, Horvat, nam. Marič, Čiček, nadz. odbor: Gider, Klemar, Beligač, nam.: Šebjanič, Cipot. Tov. Tomc je govoril o važnosti organizacije, ki nam je zopet priborila spremembe, zato se je bodo gotovo vse vojne žrtve, ki tavajo same, oklenile. Raztolmačil je spremembe in vse druge važne tekoče zadeve tako, da so se udeleženci razšli informirani o vsem.

Krško. Dne 16. februarja t. l. je v navzočnosti 50 članov in članic predsednik otvoril občni zbor, ki se je najprej spomnil umrlih članov in članic. Odposlana je bila vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. Nato je vodil zbor delegat tov. Mirtič.

Tov. Žabkar je poročal, da je odbor nudil mnogo pomoči članstvu. Prevedba na inv. zakon je vendar končana, toda mnogo je reduciranih. Ker radi krize ni bilo pričakovati uspeha, se ni delalo nobene prireditve, le prostovoljni prispevki so se pobirali, ki so bili pa malenkostni. Podal je še poslovno poročilo. Tov. Mirtič je najprvo razložil bodoče spremembe in borbo zanje. Tudi je poročal o borbi za neokrnjen obstoj Protezne delavnice, kako so bili ukinjeni razni invalidski domovi v Sloveniji in končno še o koncesijah.

Izvoljeni so bili tov. Žabkar, Hahn, Sodec, Vegelj, Bevc, Topliček, nam. Godler, Krašovec, vdova Božič, nadz. odbor: Tomc, Ivanjšek, Lekše, nam. Umek, Kiler. Na koncu so bile pritožbe radi sedanjega načina podaljševanja železniških legitimacij.

Polzela. Dne 9. februarja t. l. je tov. Uratnik otvoril občni zbor, na katerega sta prišla tudi tov. Zore iz Ljubljane in tov. Kovač iz Celja. Zbor je pozdravil Njegovo Veličanstvo kralja Petra II. in mu zaklical Živio kralj! Zbor je vodil tov. Kovač. Tov. Matko je poročal o poslovanju. Šlo je za vprašanje likvidacije te organizacije in priključitve k Celju, toda članstvo je bilo soglasno za nadaljevanje organizacije. Izvoljen je stari odbor: tov. Uratnik, Matko, Žnidar, Perger, Šoštar, Trglav, vdova Peternel, nam.: Smole, Gracaj, nadz. odbor: Škafar, Trglav in Gorič. Tov. Zore je obširno poročal o spremembi invalidskega zakona, tov. Kovač pa o invalidskem kongresu v Beogradu.

Pri slučajnostih so bila razna pojasnila.

V Radovljici je bil občni zbor 19. marca t. l. ob pol 4. popoldne v gostilni Kunstelj. Predsednik tov. Jaklič se je uvodoma z ginljivimi besedami spomnil umrlega člana Rozmana Franca iz Gorice. Nato je omenil, da je organizacija končno vendar nekaj dossegla, ker dobimo zboljšan invalidski zakon. Marsikdo bo dobil nazaj pravice, zato vztrajajte pri organizaciji, ki

In zopet je potekel rok. Zopet je vojni invalid vprašal župana, kaj je. In župan je zopet odgovoril, da ne bo nič.

Tako je župan pljunil na sklepe občinskega odbora, pljunil na invalidski zakon in na odredbo sreskega načelnika.

Kaj porečeš na to ti javnost in vi odločilni krogi?

je vaša voditeljica in bo še naprej delovala, da se vse krivice popravi.

Tajnik tov. Požar je podal tajniško in blagajniško poročilo in povdarjal, da je organizacija v zadnjih dveh letih nazadovala vsled redukcij, da bo pa sedaj boljše. Kritiziral je, da člani dolgujejo za list, vsled česar je organizacija obremenjena. Vsak naj se zaveda, da bo svoje plačal. Po absolutoriju je bil izvoljen odbor i. s. tov. Jaklič, Požar, Ažman, Zupan, Kolničar, nadz. odbor: tov. Klinar, Bohinje in Vrhunc.

Delegat tov. Tomc je obširno razložil, kaj bo prinesla nova uredba o spremembi inv. zakona, kaj bo posameznim za storiti in kakšna je predvidena nadaljna borba našega udruženja. Odgovorjal je tov. Golmajerju zakaj se tudi pri nas ne sezida invalidski dom. Nadalje je tov. Tomc razlagal o finančnih težkočah, težki borbi za naše pravice, primerjal stanje invalidov drugod in kako se mora organizacija boriti za sredstva od koncesij in drugod. Pozival je članstvo za organiziranje in da pazljivo čita naše glasilo.

Tov. Golmajer je kritiziral postopanje organizacije pri prošnji neke vdove za trafiko na škodo tov. Golmajerja, kar je tov. Jaklič zavrnil, da ni bilo resnično in se bo po obč. zboru razčistilo.

Iz Sevnice se poroča, da je bil občni zbor 5. aprila t. l. ob 9. v gostilni Kragla dobro obiskan. Predsednik tov. Jerala je ob otvoritvi obžaloval, da se tudi v preteklem letu še ni uresničila naša želja po spremembi invalidskega zakona. Organizacija je dobila svoj krov pri g. Kraglu, prireditve pa so slabo obiskane, ker druge organizacije veliko prirejajo, nas pa prezirajo, kar ni lepo. Občina daje Sokolu 4000 Din letne podpore, nam pa le 100 Din.

Konstatiral je, da so ravno revni člani najbolj pridni, oni pa, ki bi lahko plačevali članarino, pa brezbrizni. Kritiziral je, da se ni izvršil predlog lanskega občnega zbora iz Sevnice, da bi se o priliki otvoritve inv. doma v Beogradu sklical velik protestni shod.

Tajnik je poročal o vsem poslovanju, ki je bilo mnogo večje kot poprejšnje leto. Neuspehov je kriv slab invalidski zakon.

Izvoljeni so bili tov. Jerala, Žibret, Senica, Romih, vdovi Kunšek in Fakin, nadz. odbor: Pajk, Pertnač in Mastnak.

Ustanovljen je bil dramatični odsek, ker ima organizacija svoj lastni oder. Glede zaostanka članarine in naročnine morajo dotični vložiti na odbor prošnje, da bo na event. opravičbe sklepal in dolg odpisal, drugače pa se mora plačati.

Moravče. Dne 8. marca t. l. ob 11. v šoli je tov. Koželj pozdravil dobro obiskan zbor in delegata tov. Zoreta. Nato je poročal o celodnevem delovanju. Tajnik tov. Vidergar pa je podal vsa poslovna poročila. Izvoljen je bil takoj odbor: tov. Koželj, Vidergar, Požar, Barlič, Krašnik, nadzorni odbor: Cerar, Šinkovec.

Tov. Zorec je obširno poročal o invalidskem zakonu, o organizaciji in drugih vprašanjih. Končno so bila razna pojasnila.

V Zireh je potekel 29. marca t. l. občni zbor pri pičli vdeležbi. Članstvo se premalo zaveda, zato organizacija tam peša. Navzoč je bil tudi delegat tov. Zore. O delovanju ni bilo veliko poročati, vendar sta predsednik tov. Fortuna in tajnik Tavčar pojasnila vse poslovanje. Izvoljeni so tov. Fortuna, Tavčar, Oblak, Krašna, Sedej, nadz. odbor: Drenek, Šubica, vdova Pleteršek, namestnika: Debeljak, Bizovičar. Tov. Zore je poročal o raznih zadevah

predvsem pa o spremembah invalidskega zakona.

Vrhnik: Poroča se, da je 16. februarja t. l. potekel občni zbor z običajnim dnevnim redom, izvoljen pa je nov odbor i. s. tov. Cukala, Jeraj, Pavlin, Mole, Vrhovec, nam.: Mrak, Novak, Dobrovolje, nadzorni odbor Smuk, Pišek.

V Veliki Poljani je vodil občni zbor predsednik tov. Tratnjek dne 25. marca t. l. ob 11. dopoldne in poročal o delovanju Oblastnega odbora in celega združenja, ki vendar ni bilo zastoj. Po spremembah, ki smo jih dobili, bo precej reduciranecv prišlo zopet do pravic. Tudi je pojasnil delovanje Krajevnega odbora, nakar je bil izvoljen odbor: tov. Tratnjek, Volf, Gerič, Čeh, Magdič, Balažič, nadzorni odbor: Kelenc, Gerič, Hozjan, nam.: Petkovič in Kelenc.

Rešenja iz Zagreba o novi pokojnini ni dobil še nihče, zato gre predsednik osebno v Zagreb.

Slovenska Bistrica, Dne 9. februarja ob 11. v prostorih pri Avguštinu je tov. Terčič otvoril občni zbor, ki ga je potem vodil tov. Benedik iz Ljubljane. Tajnik je ugotovil, da je le polovico članov redno plačalo in podal poročilo o pisarni in blagajni. Prosil je, da se ga vsled starosti zanaprej razreši tajniških poslov. Navzoči so se mu zahvalili za triletno dobro in lepo poslovanje.

Tov. Benedik je izčrpno poročal o vseh zadevah, zlasti o spremembah inv. zakona in svetoval, da se člani pobrigajo za obstoj in napredek organizacije.

Izvoljeni so bili tov. Repnik, Kodrin, Fišinger, Justinek, Terčič, nadz. odbor: Rakuša, Pirč, Krošel.

Sklenilo se je, da letos organizacija posluje pri predsedniku tov. Repniku na Pragerskem.

Mokronog. Občni zbor je bil 23. februarja ob 10. v gostilni g. Majena. Predsednik tov. Novak je pozdravil delegata tov. Mirtiča in vse navzoče in poročal na kratko o delovanju. Tajnik tov. Urbanec je podal vse poslovno poročilo in pripomnil, da ima organizacija več izdatkov kot dohodkov, ker se člani premalo brigajo zanjo in več od nje zahtevajo. Absolutorij je bil sprejet s pohvalo za neumorno delovanje funkcionarjev. Tov. Mirtič je poročal o zaostalih invalidninah, o zakonu in drugih aktualnih vprašanjih ter je bilo njegovo poročilo sprejeto z velikim odobravanjem. Bilo je tudi mnogo vprašanj o posameznih osebnih zadevah. Odbor je sledeči: tov. Novak, Urbanec, Brzin, Lukek, Vdova Cepuder. Nadzorni odbor: Bregant, vdovi Gazvoda in Kovačič.

Iz Žužemberka je sporočeno, da je bil občni zbor 15. marca t. l. običajen. Izvoljen je odbor i. s. tov.: Vidmar, Podboj, Lavrič, Pasar, Kmet, nam. Gnidovec, Kmet, Glavan, nadz. odbor: Roselj, Kocjan, Hočevan, Hutter, Vidmar.

Logatec. Dne 19. marca t. l. ob 10. uri v hiši pri tajniku tov. Mačku se je vršil občni zbor ob mali udeležbi. Navzoč ni bil niti predsednik, zato ga je nadomestoval tov. Leskovec. Organizacija v glavnem vodi tov. Maček, ki je podal tudi vse poročilo. Tekoče delo je bilo v redu izvršeno, izvoljen je bil zopet stari odbor, člani pa so zelo kritizirali proti zavlačevanju sprememb inv. zakona in sedanemu načinu potrjevanja invalidskih železniških legitimacij. K temu pripominjamo, da se Notranjska zelo slabo zanima za našo organizacijo. Izmed treh organizacij v Logatcu, Cerknici in Ložu, je ostala samo logaška, ki pa je tudi opešala. Treba se bo zdramiti in slediti zgledu drugih krajev, kjer se napreduje. Priporočati bi bilo skupni sestanek iz vse Notranjske, da se v tem važnem času po spremembah zakona nudi ljudem zaščita, drugače bo marsikdo zopet vse zamudil.

V Velikih Laščah je bil krajevni občni zbor dne 19. aprila t. l. v gostilni Vatikan. Tov. Prijatelj je poročal o vsem poslovanju. Tov. Zore kot delegat pa o spremembah inv. zakona in je navzoče pozval, da pridobe organizaciji vse neorganizirane, ker le na ta način bomo dosegli nadaljnje uspehe. Druga posebnega ni bilo. Izvoljeni

so tov.: Prijatelj, Baznik, Skulj Ivan in Alojz, Petrič, Rabič in Zadnik.

Iz Ljutomera se poroča o občnem zboru dne 25. marca t. l., da ga je vodil tov. Pihlar. Tov. Repič je grajal, da članstvo nima poravnane vse članarine in se je sklenilo ukreniti vse potrebno, da se bo članarina plačevala redno, pa tudi glede tega, da ne bo pritožb proti nerednem prejetanju lista Vojni invalid. Prošnje so bile po večini še zadovoljivo rešene. Vsak član in članica naj se zanima za svoj slučaj in pride k tov. Repiču, kjer dobi vse informacije.

Izvoljeni so bili tov. Pihlar, Repič, Megla, Brezovački, Vrabelj nam. Tigels in Štiberc. Nadzorni odbor: tov. Novak, Vrbanjščak Stanko, nam. Kenc in Podgorelec.

Naše gibanje

V Slovenjgradcu se vrši redni občni zbor Krajevne organizacije v nedeljo dne 7. junija t. l. ob 10. uri v gostilni Tekavčnik. Pride delegat iz Ljubljane, ki bo pojasnil spremembe inv. zakona in prijave. Pridite vsi, ki ste prejeli vabila, pa tudi druge pripeljite s seboj.

V Litiji se je ustanovila nova Krajevna organizacija. Pričela je že poslovati in sicer pri tajniku tov. Volku Jožetu, davčnemu uslužbencu na domu v Šmartnem. Vsi invalidi in vdove, ki spadate pod litijski okoliš, se čimprej zglasite pri tov. Volku v Šmartnem radi vpisa. Obenem bo sprejemal tudi prijave po spremembah invalidskega zakona in dajal vsa navodila. Posluje vsako nedeljo dopoldne od 11. ure naprej.

Umrl je član krajevne organizacije v Radvljici 100% vojni invalid z dodatkom Božič Alojzij iz Begunj. Zapustil je ženo in 4 nedorasle otroke. Pokopali so ga 22. aprila t. l. ob 4. popoldne. N. v m. p.

Pozdrav iz Sarajeva našemu obč. zboru. Pred oblastnim občnim zborom smo prejeli od Oblastnega odbora v Sarajevu sledeči dopis: Naš odbor zelo obžaluje, da se ne more vdeležiti vašega občnega zbora dne 24. aprila t. l. Prosi pa tovariški naslov, da sporoči pozdrav vseh vojnih invalidov sarajevske oblasti svojim tovarišem dravske banovine in jim kliče: Živeli naši vojni tovariši dravske banovine!

Vsem članom v vednost. Dobili smo opozorilo, da se nekateri člani branijo plačati članarino rekoč: bomo šli k Oblastnemu odboru delati prijave in prošnje. Opozarjamo, da mora vsak član ali članica, ako pride slučajno sam k Oblastnemu odboru imeti s seboj člansko knjižico s potrdilom o plačani članarini, drugače se ga sploh ne bo sprejelo.

Krajevni odbor v Mokronogu nazonanja vsem čitateljem, da je na razpolago za nakup hiša, poleg nje njiva in nekaj minut oddaljen travnik. Hiša je 20 minut iz Mokronoga v precej dobrem stanju in na lepem kraju. Ako kdo reflektira na to posestvo, ali priporoči nakup prijateljem, naj si pride ogledat. Dobi se po zelo primerni ceni. Lahko pa se tudi pismeno obrne na naslov: Arko Ivan, vojni invalid, Sv. Križ št. 10, p. Mokronog.

Siromašna vojna vdova pa prosi tovariše, ako bi kdo preskrbel njenemu sinu zaposlednje za mizarskega pomočnika, ker je že več časa brez dela ter živita z materjo v bedi. Izučil se je pri dobrem mojstru, ima dobra spričevala in 3 razrede obrtne šole. Dopise je nasloviti na Završnika Jožeta, Gaj, p. št. Janž na Dolenjskem.

Krajevni odbor v Mariboru poziva vse člane, ki so predložili železniške legitimacije v podaljšanje, da jih lahko dvignejo v invalidski pisarni med uradnimi urami. Vsi oni, ki so pa naročili nove železniške legitimacije, pa morajo, ako še niso, podpisati prošnje na ministrstvo soc. politike, ker je isto vrnilo seznam s pripombo, da mora biti vsaka prošnja napravljena zase in da se mora priložiti stare legitimacije.

Vojni invalidi v Celju bodo dne 5. julija t. l., v slučaju slabega vremena pa prihodnjo lepo nedeljo, priredili svojo vsakoletno veliko tombolo.

Pozivljajo se vsi člani za polno udeležbo s prošnjo, da povabijo tudi

svoje sosede, saj je v interesu revnih naših članov, da bo tombola čim bolj uspeša, ker od dobička iste dobe podporo.

Sevnica. Pozivamo vse člane tuk. združenja vojnih invalidov, da nemudoma, najkasneje pa do 1. junija poravnajo vso zaostalo članarino in naročnino lista »Vojni invalid«, ako tega še niso storili. Člani, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti, niso člani. K. o. ima čimdalje več tirjati, a iztirjati nikoli ne more vsega. To se mora nehati. Zakaj K. o. mora plačati naročnino lista za vse naročnike, a komaj dobra polovica članov jo plačuje krajevnemu odboru. Vsak član naj se zaveda, da čim točneje vrši svoje dolžnosti, toliko uspešneje bo potem odbor mogel vršiti svoje dolžnosti in delovati v korist članov. Točnost za točnost! — Vsa čast starim ženicam-vdovam, ki nimajo drugega kot 88 Din mes. podpore, pa so najtočneje plačnice! — Kdor do 1. junija t. l. ne bo poravnal članarine in naročnine, ali se v ta namen niti zglasil ne bo pri K. o. bo izbrisan, a naročnino bo zato vseeno moral plačati Odbor.

Krajevnim odborom. Oblastni odbor je že prejel nabavljene nove štampilje za pošiljke združenja »za prostost poštine. Vsak Krajevni odbor naj po položnici pošlje 9 Din, nakar bo dobil štampiljo.

Razpisana je kantina v vojašnici v Škofji Loki. Licitacija se vrši pri komandi mesta v Škofji Loki dne 1. julija 1936 ob 11. uri dopoldne, in sicer prva javna ustmena. Pogoji so razvidni pri Komandi mesta. Kavcija se polaga v znesku 900 Din najkasneje do 10. ure nadan licitacije. Pravico udeležbe imajo samo invalidi.

Natečaj za sprejem gojencev v invalidski dom. Središni odbor razpisuje za šolsko leto 1936-37 natečaj za sprejem gojencev v invalidski dom kralja Aleksandra I. v Beogradu. Gojenci se sprejemajo ob sledečih pogojih.

1. Da je v letu 1935-36 dovršil razred z najmanj prav dobrim uspehom.
 2. da je zaščiten po invalidskem zakonu ali po roditeljih.
 3. Da je popolnoma zdrav.
- Sprejemajo se vojne sirote ali otroci vojnih invalidov.
- Prošnje je vlagati preko Oblastnega odbora in morajo biti pri Središnjem odboru v Beogradu najkasneje do 15. julija 1936.

Priloge so sledeče:

1. Zadnje šolsko spričevalo z najmanj prav dobrim uspehom.
2. overovljeno rešenje invalidskega sodišča. Overovitev izvrši Oblastni odbor združenja voj. invalidov.
3. Potrdilo o imovinskem stanju, o številu družine, letih starosti izdano od občine, označiti tudi koliko invalidnine prejema, ako je državni, samoupravni ali privatni uslužbenec, potrdilo finančne direkcije o prejetanju invalidnine in koliko. Državni in samoupravni uslužbenci lahko predložijo prepis plačilnega spiska za mesec maj.
4. Zdravniško spričevalo šolskega zdravnika brez takse.

Nekoliko (najbrž samo 2) bo brezplačnih gojencev, drugi pa plačujejo po 300—450 Din na mesec.

Sprejemajo se samo taki gojenci, ki bodo posejali srednje šole.

Prostost poštine. Krajevni odbori se obveščajo, da se po novi uredbi v spremembah inval. zakona vse naše Krajevne organizacije proste poštine v medsebojnem dopisovanju ali z državnimi in samoupravnimi oblastmi.

Na vsako pismo je zapisati »Poštine prosto po § 72. invalidskega zakona«. Oblastni odbor bo poslal vsem organizacijam tozadevne male štampilje.

Prostost poštine velja: ako piše ena organizacija drugi naši organizaciji, ako pošilja državnemu banovinskemu ali občinskemu uradu, ali pa ako pošilja drugim ustanovam, ki so tudi oproščene poštine n. pr. Sokol, gasilci, Rdeči križ, Oprostitev velja za pisma dopisnice, tiskovine, denarne nakaznice in pakete.

Za pošiljatve, ki jih naše organizacije pošiljajo na naslove svojih čla-

nov, pa niso oproščene poštine. Seveda tudi na druge privatne osebe ali društva. Poštine prosto gredo samo vpisani in s številkami opremljeni dopisi, ki gredo uradno skozi organizacijo. Številka naj se navede na kuverti.

Ne sme se pa pošiljati osebnih spisov in prošenj. Organizacije naj nato strogo pazijo, da ne bo posledic, ki bi event. ukinile pravico.

Javna zahvala

Krajevni odbor Združenja vojnih invalidov v Novem mestu se najtopleje zahvaljuje vsem velikodušnim dobrotnikom iz Novega mesta za izkazano sočutje in usmiljenje povodom pobiranja prostovoljnih prispevkov v smislu dovoljenja sreskega načelstva Novo mesto za nesrečne vojne žrtve, vojne vdove in sirote. Kljub velikim denarnim stiskam in pomanjkanju vsega dobrega pri vseh stanovitih in poklicih smo našli v srcih in na obrazih posameznika neglede na politično prepričanje toliko razumevanja za najnesrečnejše med nesrečnimi, da nas je njih iskreno sočutje globoko ganilo. Vsem darovalcem, ki so nam že, ali ki nam še namestavajo poslati zbrane prispevke, naj ljubi Bog stotero poplača njih sočutje! Isto zahvalo bodo v srcih izrekli tudi obdarovani. Podpore so bile deležne v smislu sejnega sklepa odbora z dne 15. marca 1936 najsiromašnejše vojne žrtve, ki so po invalidskem zakonu sicer zaščitene, a večinoma ne dobivajo nobene državne podpore radi krutih določb invalidskega zakona iz l. 1929.

Tovarišem, ki so predložili Krajevni organizaciji železniške legitimacije za podaljšanje, javljamo, da so že dospele iz Beograda in jih lahko vsak dan dvignejo v trafiki tov. Lukmana Mihaela proti povračilu stroškov 1 Din na osebo za poštino.

Končno pozivamo ponovno vse tovariše in tovarišice, da zanesljivo poravnajo takoj prve dni v mesecu pri blagajniku tov. Lukmanu članarino za l. 1936, nekateri še celo za prejšnje leto ter naročnino za list »Vojni invalid«. Od organizacije zahtevajo nekateri člani zelo veliko, drugi zopet manj, toda iz česa naj se vzdržava organizacija; nabava raznih knjig, zakonov, pišarniških potrebščin, odškodnina za zamudo časa zaposlenim članom odbora itd., ako člani ne izpolnjujejo svojih dolžnosti in obveznosti do organizacije. V prihodnji številki »Vojnega invalida« bomo objavili imena vseh članov, ki so malobrižni do organizacije in ki jo poznajo le tedaj, kadar jo rabijo, če pa še to ne bo zaleglo, jih bomo črtali iz seznama članstva. Organizacija je potrebna pred vsem za člane, ker si v pretežni večini ne morete sami pomagati, ne pa toliko za člane odbora, ki si znajo sami pomagati. Ako bodo z letošnjim finančnim zakonom uzakonjene predvidene spremembe k invalidskemu zakonu iz l. 1929, bo zopet ogromno dela in beganja na razne strani. Toda povemo vam že danes odkrito, da vas takrat ne bomo poznali, ako ne izpolnite takoj svoje dolžnosti do organizacije. Gremo vam povsod na roko, ker trpimo kakor vi, zato nas spremlja tudi soci. len čut z vami. Toda red in disciplina morata biti pri vseh poslih, kajti drugače je obstanek za vas prepotrebne organizacije nemogoč. Zavedajte se tega in vozili bomo složno in dobro.

Smešnice

Iznajdljiv mož.

Žena: »Ko si se vrnil ponoči domov, sem slišala, da je bila ura dve.«

Mož: »Da, toda biti je hotela enajst, pa sem jo po drugem udarcu ustavil, da bi te ne zbudila.«

Moda.

Mihač: »Kam pa ti tako hitiš, prijatelj?«

Gasper: »Ženi sem kupil nov klobuk, pa moram teči domov, da ne pride prej iz mode.«

Izdaja Združenje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Matej Jevak, Miklošičeva cesta št. 13. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani, predstavnik Albert Kolman.